

Nederlandse Watertoren Stichting

Jaarverslag 2018

1. Uitgangspunt en doelstelling

Voor de Nederlandse Watertoren Stichting (NWS) is het een belangrijk uitgangspunt dat veel watertorens uit een cultuur–historisch oogpunt gezien een zekere, meer of minder grote, waarde bezitten. Deze waarde kunnen watertorens onder andere ontleen aan hun symboolfunctie voor de water-voorziening en aan hun architectuur, maar ook aan het feit dat zij in positieve zin beeldbepalend zijn voor hun omgeving: de stad of het dorp waar ze staan.

De stichting heeft ten doel:

(artikel 2 van de statuten)

- het bevorderen van kennis over-;
- het inventariseren en documenteren van-, en
- het constructief meewerken aan mogelijk en uit cultuur–historisch oogpunt gezien wenselijk behoud en beheer van

watertorens in Nederland, alsmede van hiermee ruimtelijk of functioneel één geheel vormende bouwwerken, installaties en terreinen.

2. Samenstelling bestuur

In 2018 waren lid van het bestuur:

Drs. P. Nijhof (voorzitter)

Ir. H. Rienks (secretaris)

watertorenkenner en oprichter van de stichting

R. Postma

projectleider herbestemming bij BOEi

Ir. H.W. van der Veen

watertorenkenner en oprichter van de stichting

Het bestuur vergaderde in 2018 op 31 januari, 8 maart, 27 juni, 27 augustus en 31 oktober.

3. Financiën

3.1. Inkomsten, begunstigers

De inkomsten bedroegen in 2018 € 1.475 (in 2017 € 659). Aan de begunstigers is in 2018 opnieuw een bijdrage gevraagd. Dit was in 2017 niet gebeurd. Van 27 personen is €925 ontvangen. Bovendien werd van een bedrijf €500 ontvangen.

3.2. Uitgaven

De uitgaven bedroegen in 2018 € 815 (in 2017 € 1.107). Ze waren lager dan de inkomsten in dat jaar. Daardoor nam het vermogen van de stichting toe met € 660.

4. Publicaties

4.1. Nieuwsbrief "Watertorennieuws"

Het is de bedoeling om het Watertorennieuws te laten terugkeren in de vorm van een nieuwsbrief die per email zal worden verzonden. Een papieren versie zal tegen kostprijs worden aangeboden.

4.2. Rapporten

In juni 2000 verscheen het rapport "Opties voor herbestemming van watertorens". In juni 1998 publiceerde de NWS het rapport "de beste Nederlandse watertorens, waardebeoordeling & selectie". Deze rapporten zijn te downloaden op de website.

4.3. Jaarverslag 2017

Het jaarverslag 2017 is kort na de goedkeuring door het bestuur op de website geplaatst. Er is geen apart papieren boekje meer gemaakt.

4.4 Artikel in Monumentaal nr 6 2018 p. 64 - 67

In het tijdschrift is een uitgebreid geïllustreerd artikel opgenomen onder de titel: Watertorens in herbestemming, geschreven door Peter Nijhof en Henk van der Veen

5. Website

Het internet is een veel geraadpleegde bron van informatie geworden. Betrouwbare informatie over de Nederlandse watertorens mag op het internet dus niet ontbreken. De NWS heeft de taak op zich genomen om ervoor te zorgen dat zulke informatie beschikbaar is. De geheel vernieuwde website van de stichting is in december 2016 gereed gekomen en sindsdien via internet te raadplegen. De stichting heeft tot nu toe €6050 aan deze website uitgegeven.

6. De NWS-collectie

Sinds de oprichting in 1990 is de NWS bezig met de vorming van een collectie. Deze collectie is sinds eind 2016 onder gebracht bij BOEi in Amersfoort.

7. Bijeenkomsten

7.1. Bijeenkomst watertoreneigenaren

De jaarlijkse bijeenkomst van watertoreneigenaren vond plaats op zondag 8 april 2018 in de watertoren van Assendelft.

8. Begeleiding

Twee studenten van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Sophie Wijnberg en Theo Jan Veenvliet, zijn bij hun afstudeeronderzoek namens de Watertorenstichting begeleid door Rinkjan Postma en Henk van der Veen. Hun eindrapport Wonen in een watertoren is op de NWS website te downloaden.

9. Begunstigeractie

Nadat er in de afgelopen jaren geen bijdragen meer gevraagd werden heeft de secretaris Henk Rienks de begunstigers opnieuw benaderd, waarmee de contacten met belangstellenden weer zijn aangehaald. (zie ook onder financiën).

10. Advisering

Namens de NWS heeft Henk van der Veen op 3 april 2018 een presentatie verzorgd in het Verenigingsgebouw De Schakel, Beatrixlaan 31 te Dirksland. De presentatie was onderdeel van het initiatief van de gemeente Goeree-Overflakkee en de Dorpsraad Dirksland om samen met bewoners en BOEi de mogelijkheden voor herbestemming van de watertoren van Dirksland te onderzoeken.

11. Inventarisatie Watertorens en oorlog

In samenwerking met onze Duitse zusterorganisatie Deutsch Internationalen Wasserturm Gesellschaft 2002 e.V. hun internationale netwerk en de fotograaf Andy Spyra is een bescheiden inventarisatie gemaakt van watertorens die in de oorlog verwoest zijn. De inventarisatie heeft geleid tot een nieuwsbericht op de NWS website en een aantal internationale voorbeelden van verwoeste torens is toegevoegd aan de website waarop de verwoeste Nederlandse torens al vertegenwoordigd waren.

12. Watertorenprijs

Op een verzoek van de NWS in mei 1994 om een financiële bijdrage reageerde Delta Nutsbedrijven met het voorstel om een jaarlijks toe te kennen prijs van f1000 in te stellen voor degene die op de beste of meest originele manier een watertoren een nieuwe bestemming heeft gegeven. De NWS vond het een goed idee. Delta Nutsbedrijven stelde sindsdien de prijs ter beschikking en het bestuur van de NWS treedt op als jury.

Graag wilde de NWS behalve geld ook een blijvend aandenken geven aan de winnaars. Een plaquette van metaal en glas naar een ontwerp van Niko Hoebe is gekozen in 2000. In 2002 zijn tien exemplaren vervaardigd. In oktober 2002 hebben alle winnaars van de Watertorenprijs uit de jaren 1994 tot en met 2002 hun plaquette ontvangen. Achter het glas in het midden is het jaartal te lezen, waarin de prijs is gewonnen. Later zijn nog eens 10 exemplaren vervaardigd voor de even jaren 2008 tot en met 2026. In 2017 zijn vijf exemplaren gemaakt voor de oneven jaren van 2017 t/m 2025, omdat de prijs voortaan jaarlijks wordt toegekend.

In 2001 is besloten de Watertorenprijs tweejaarlijks te maken. Sindsdien wordt de prijs alleen in de even jaren toegekend. De overweging van het bestuur was dat er in twee jaar meer verbouwde watertorens gereed zullen komen dan in één jaar. De kans op uitstekende kandidaten neemt dus toe. Een bijkomend voordeel is dat het bedrag van de prijs met ingang van 2002 ruimschoots verdubbeld kon worden van f1.000 tot €1.000. Met ingang van 2014 is het bedrag van €1.000 vervallen wegens gebrek aan een sponsor en bestaat de prijs voortaan alleen uit de eer en de plaquette. In 2016 besloot het bestuur om de prijs opnieuw jaarlijks te gaan toekennen. De prijs zal zodoende niet alleen in de even jaren maar met ingang van 2017 ook weer in de oneven jaren worden toegekend.

De Watertorenprijs 1994 is toegekend aan de Culturele Raad Vlissingen voor het in de watertoren te Oost-Souburg gevestigde Centrum voor Hedendaagse Kunst.

De Watertorenprijs 1995 is toegekend aan de Stichting Behoud Watertoren Schoonhoven voor de grote inzet van het bestuur van deze stichting. Dat bestuur is er in geslaagd de restauratie van deze watertoren met succes te voltooien.

De Watertorenprijs 1996 is toegekend aan de eigenares van de oude watertoren in Zaltbommel, mevrouw M.H. Beetstra, voor de voorbeeldige wijze waarop deze vervallen toren is opgeknapt.

De Watertorenprijs 1997 is toegekend aan de Stichting De Watertoren te 's-Hertogenbosch, die al tien jaar de watertoren in deze stad op een goede wijze voor een nieuwe bestemming heeft gebruikt.

De Watertorenprijs 1998 is toegekend aan de heer K.H. Greydanus, die zijn jongensdroom werkelijkheid heeft laten worden door de watertoren in zijn woonplaats Sneek op 1 mei 1998 in gebruik te nemen als kantoor voor zijn bedrijf.

De Watertorenprijs 1999 is toegekend aan de heer A.J.J. de Pagter, die de watertoren in Middelburg en het erachter gelegen pompstation heeft laten opknappen en verbouwen tot kantoor en woning.

De Watertorenprijs 2000 is toegekend aan Marc en Lilian Speeckaert, die de watertoren te Kwadijk hebben veranderd in een opmerkelijke woning.

De Watertorenprijs 2002 is toegekend aan noordwestzes architecten en ontwerpers voor de watertoren in Alkmaar, die door dit bureau in 2002 als kantoor in gebruik is genomen.

De Watertorenprijs 2004 is toegekend aan Walter Juijn en Beatrijs Wouterse, die de watertoren in Soest hebben laten verbouwen tot een prachtige woning.

De Watertorenprijs 2006 is toegekend aan Aad en Marijke de Wit, die hun watertoren in Moordrecht hebben weten te veranderen in een bijzondere woning.

De Watertorenprijs 2008 is toegekend aan de eigenaren van de watertoren in Dordrecht, die van hun toren een bijzonder hotel hebben gemaakt.

De Watertorenprijs 2010 is toegekend aan Anne-Marie Wegh en Werner Bremer voor hun toren in Delft.

De Watertorenprijs 2012 is toegekend aan kunstenaar Jan van Munster die de watertoren van Oost-Souburg heeft veranderd in een kunstwerk.

De Watertorenprijs 2014 is toegekend aan de BOEI en Natuurmonumenten voor de toren in Sint Jans klooster, die veranderd is in een uitkijktoren voor De Wieden.

De Watertorenprijs 2016 is toegekend aan de eigenaar van de watertoren in Groningen.

De Watertorenprijs 2017 is toegekend aan BOEI voor de watertoren in 's-Hertogenbosch.

De Watertorenprijs 2018 is toegekend aan de eigenaar van de watertoren in Domburg. De uitreiking zal plaatsvinden in 2019.

13. Vooruitblik

De nieuwe website is eind 2016 in gebruik genomen en het bestuur is bezig met plannen voor verdere uitbreiding en verbetering ervan. Het bestuur is van mening dat het zinvol is om samen met alle watertoreneigenaren veel voorkomende problemen aan te pakken zoals een te hoge WOZ-waarde, vocht, insectenplagen en klagende burens. Graag wil de stichting zoveel mogelijk eigenaren er bij betrekken. Om aan voldoende geld te komen, zullen de begunstigers opnieuw benaderd worden en bovendien zo veel mogelijk ook de watertoreneigenaren. De belangrijkste beperkende factor voor de stichting blijkt overigens niet geld, maar mankracht te zijn. Er zijn op dit moment niet genoeg vrijwilligers beschikbaar om alles aan te pakken wat zinvol lijkt. Sinds het vertrek van de heer Paulzen als bestuurslid is er geen eigenaar meer lid van het bestuur. Het is de wens om opnieuw een eigenaar in het bestuur te hebben. Geprobeerd zal worden geïnteresseerde personen te vinden die bereid zijn een bijdrage te leveren, binnen of buiten het bestuur.

De NWS hoopt in de komende jaren in positieve zin een bijdrage te kunnen leveren aan de instandhouding van uit historisch oogpunt gezien waardevolle bouwwerken van de watervoorziening.

Het bestuur van de Nederlandse Watertoren Stichting

30 januari 2019

H. Rienks, secretaris

NEDERLANDSE WATERTOREN STICHTING
30-1-2019

Algemeen bestuur
drs. P. Nijhof, voorzitter
ir. H. Rienks, secretaris
R. Postma
ir. H.W. van der Veen

De NWS is aangesloten bij:
Federatie Industrieel Erfgoed Nederland (FIEN)

De NWS is opgericht op 11 juli 1990 en is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Haaglanden onder nummer 41146417

Bankrekening
ING-bank NL92 INGB 0006 1812 41

Secretariaat
Parallelweg Zuid 38
2914 LG Nieuwerkerk aan den IJssel
0180-312671

Website
www.watertorens.nl